

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЕКОЛОГО-КРАЄЗНАВЧА РОБОТА З УЧНЯМИ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ
(назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності: 014.05 (Біологія та здоров'я людини); 014.15 (Природничі науки)

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): 4 кредити; 120 годин (денна форма: год.: 24 – лекції; 24 – практичні; 72 – самостійна робота; заочна форма: год.: 6 – лекції; 6 – практичні; 108 – самостійна робота).

Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача

ПІБ: Грамастик Надія Василівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент

Кафедра: кафедри технологічної освіти та природничих наук

Робочій e-mail: gramatiknadea@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: вівторок 14.30-16.00

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни: є зміст та особливості еколого-краєзнавчої роботи в системі природничої базової середньої освіти.

Мета дисципліни: формування системи знань майбутніх фахівців про загальні основи організації еколого-краєзнавчої роботи з учнями основної школи.

Результати навчання:

Знати:

- сутність та загальну характеристику поняття «еколого-краєзнавча робота»;
- сутність процесу формування екологічно відповідальної особистості;
- основні закономірності та принципи здійснення еколого-краєзнавчої роботи в системі природничої базової середньої освіти.

Вміти:

- аналізувати педагогічні явища, процеси, факти із застосуванням теоретичних положень педагогіки й досвіду практики здійснення еколого-краєзнавчої роботи;
- здійснювати різні напрями еколого-краєзнавчої діяльності у роботі з учнями основної школи в умовах НУШ;
- вміло будувати взаємостосунки з суб'єктами освіти в процесі еколого-краєзнавчої роботи.

4. Зміст дисципліни

Тема 1. Історія розвитку і становлення краєзнавства на різних етапах розвитку суспільства.

Тема 2. Краєзнавчий принцип навчання біології як елемент дидактичної системи сучасної природничої освіти.

Тема 3. Екологічне краєзнавство як важливий напрям освітньо-виховного процесу учнів основної школи.

Тема 4. Джерела еколого-краєзнавчих досліджень.

Тема 5. Зміст еколого-краєзнавчої роботи в основній школі.

Тема 6. Застосування еколого-краєзнавчого підходу під час вивчення курсу «Біології» в ЗЗСО.

Тема 7. Методичні особливості дослідження природних об'єктів краєзнавства.

Тема 8. Методика організації еколого-краєзнавчих екскурсій при вивченні біології.

Тема 9. Форми організації еколого-краєзнавчої роботи з учнями основної школи.

Тема 10. Системний підхід до організації еколого-краєзнавчої роботи при вивченні біології.

Тема 11. Еколого-краєзнавча робота в позаурочній діяльності вчителя біології.

Тема 12. Особливості здійснення позакласної еколого-краєзнавчої роботи з учнями I та II циклів основної школи.

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» здобувачі вищої освіти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Якщо здобувач, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності здобувача на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Академічна доброчесність

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до положення «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту

Навчальна дисципліна не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Генерація тексту для виконання індивідуальних занять або підготовки до семінарських занять буде кваліфікуватися як порушення академічної доброчесності.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
89-70	
51-69	
26-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Форма поточного контролю: усне опитування, співбесіда, колоквиум, захист ІНДЗ.

Форма проміжного контролю: виконання модульної контрольної роботи. Модульний контроль з дисципліни проводиться у письмовій формі. Кількість модульних контрольних робіт на дисципліну – 1.

Зразок модульної контрольної роботи

1. Форми та методи географічних краєзнавчих досліджень.
2. Застосування екологічного краєзнавства як методичного прийому в освітньо-виховному процесі основної школи.
3. *Практичне завдання:* Методичні особливості дослідження природних об'єктів краєзнавства: - технології дослідження природних об'єктів краєзнавства; - загальна характеристика типових та унікальних природних об'єктів Одеської області (Українського Придунав'я); - на основі вивчення об'єктів природи рідного краю наведіть приклади еколого-краєзнавчого принципу навчання біології у ЗЗСО.

Форма підсумкового контролю залік (за результатами поточного та проміжного контролю).

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та

	обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриваючи зміст теоретичних питань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Вид	Максимальна кількість балів
Підготовка (доповідей)	5
Термінологічний словник	5
Робота з джерелами	5
Складання порівняльних таблиць	
Розв'язування педагогічних задач (вирішення професійно-орієнтованих ситуацій)	5
Складання тематичних кейсів	5

Тематика ІНДЗ (мультимедійна презентація)

1. Екологічне краєзнавство у формуванні компетентної особистості.
2. Прийоми застосування еколого-краєзнавчого принципу та його методичне значення при вивченні біології.
3. Загальна характеристика типових природних об'єктів Українського Придунав'я.
4. Унікальні природні об'єкти Одеської області.
5. Природоохоронні території Одеської області.
6. Шкільний музей як організаційно-методичний центр еколого-краєзнавчої роботи.
7. На одному з прикладів охарактеризуйте методичні особливості проведення еколого-краєзнавчої екскурсії у природу при вивченні біології.
8. Оформлення еколого-краєзнавчого відділу в класній кімнаті.
9. Розглянути публікації з журналів «Біологія та хімія в школі» на тему «Організація проектно-дослідницької роботи з еколого-краєзнавчого спрямування у позаурочній, позакласній та гуртковій роботі в ЗЗСО». Форма роботи – обговорення повідомлень.
10. Сторітелінг з еколого-краєзнавчого спрямування як метод формування екологічної компетентності учнів.
11. Створення альбому або колажу з фотографіями, малюнками та текстами на тему «Природа рідного краю».
12. Презентувати проєкт: еколого-краєзнавча розвідка «Рослини і тварини Українського Придунав'я, занесені до Червоної книги України».
13. Презентувати результати власних спостережень впливу діяльності людини на природу рідного краю (на матеріалі своєї місцевості).
14. Запропонувати шляхи екологізації змісту природничих предметів базової середньої освіти.
15. Розробити еколого-краєзнавчу екскурсію за темою «Природні пам'ятки м. рідного краю (району, населеного пункту)». Екскурсія має містити такі складові: вибір об'єкта екскурсії; план проведення екскурсії; підсумки екскурсії.
16. Створення сторінки особистого (або групового) портфоліо: «Точка на карті: край, в якому я живу».
17. Розробка і реалізація групового (колективного) екологічного проєкту (акції) зі збереження місцевого природного об'єкту або території, що потребує охорони.
18. Розробити віртуальну екскурсію пам'ятними місцями України.

19. Нанесення на карту рідного краю меж геоботанічного (зоологічного) зонування території рідного краю.
20. Встановлення зв'язків з екологами-краєзнавцями рідного краю за допомогою інтернет-ресурсів. Проведення онлайн-зустрічей з екологічного краєзнавства. Підготовка до участі у спільних природоохоронних програмах.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за виконання модульної контрольної роботи – 30 балів, а мінімальний пороговий рівень за її виконання складає 16 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи, приклади та робити висновки.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка з дисципліни (залік) виставляється після її вивчення до початку екзаменаційної сесії за результатами поточного та проміжного контролю (відповідно вагові коефіцієнти 0,7 та 0,3).

Залік отримує здобувач вищої освіти, який виконав усі види завдань, визначені у силабусі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 35 балів) та проміжний контроль (не менше 16 балів).

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Гнилуша Н. Практична спрямованість еколого-краєзнавчої підготовки майбутніх учителів / Ніна Гнилуша // Рідна шк. – 2000. №9. С.46-47.
2. екологічна освіта для сталого розвитку у запитаннях та відповідях: науковометодичний посібник для вчителів / за ред. О.І. Бондаря. Херсон: Гринь Д.С., 2015. 228 с.
3. Екологічна освіта в школі: нестандартні уроки, виховні заходи / Авторупорядник Т.Ф. Рябчук. – Х.: Вид. група «Основа»: «Тріада+», 2008. 192 с.
4. Концепція краєзнавчої освіти та виховання (шкільної, позашкільної, вищої педагогічної) / Укл. В.В. Обозний. К.: Наук. світ, 2000. 47с.
5. Кузьма-Качур М.І., Горват М.В. Основи краєзнавства. Навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2017. 256 с.
6. Основи краєзнавства: підручник для студентів закладів вищої освіти. Вид. 2-ге, доп. / За ред. О. П. Реєнта. Авт. кол.: Л. В. Баженов, Г. В. Бондаренко, В. Є. Голубко, О. П. Гончаров, О. Б. Коваленко, С. М. Куделко, М. Р. Литвин, Р. В. Маньковська, В. М. Мельниченко, О. Г. Павлова, С. Д. Панишко, С. І. Попович, В. С. Прокопчук, О. П. Реєнт (керівник), А. В. Середяк, О. А. Удод. НАН України. Національна спілка краєзнавців України. – Київ, 2021. – 376 с.
7. Шкільне краєзнавство: навчальний посібник / В.С. Прокопчук; наук. ред. П.Т. Тронько; МОН України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – К.; Кам'янець-Подільський: Кондор, 2010. 278 с.

Затверджено на засіданні кафедри технологічної освіти та природничих наук (протокол №8 від «07» лютого 2024 р.)